

Bognoter

Jørn Eskildsen, *Autoritetens dilemma*, København: Mellempøkeligt Samvirke, 1988, 152 s., kr. 95,00.

En introduktion til u-landspædagogik skrevet af en lærer og forhenværende frivillig i Zambia. Med eksempler på, hvordan u-landsarbejdere bliver misforstået og hjælpen en fiasko på grund af ringe forståelse for landsbyboernes kultur og sprog. Især analyseres dilemmaet om stammesamfundets autoritetstro, der overføres på u-landsarbejderen, der kommer udefra med stor viden om »hvordan« og adlydes. Så ønsket om selvstændighed modarbejdes ubevidst. Og han bliver lige så autoritær som kolonitidens missionær.

Kultur mødets dilemma giver Eskildsen baggrund for at give et bud på, hvad u-landspædagogik bør rumme af overvejelser med hensyn til bistandens formidling, indhold og form. Begreber som tolerance, indsigt, dialog og solidaritet er centrale. Men der er ingen løsninger på kultur mødets problemer, hvoraf autoritetens dilemma kun er ét. Den engagerede læser må selv arbejde videre ud fra egne erfaringer om samarbejde med hvem og hvad og hvor. Forfatteren er klar over, at hans oplevede eksempler i to landbyer næppe kan generaliseres til andre kulturer. Synsvinkelen er præget af hermeneutisk forståelse og kritisk teori: U-landsarbejde er både politik, teknik og pædagogik. Bogen er letlæst, krydret med spændende citater fra Zambia og kan anbefales i vor fortsatte bistandsdebat.

Hans Hansen, *Japan efter 1945 – fra bombekrater til økonomisk supermagt*, Herning: Systime, 1988, 144 s., kr. 108,50.

Et gymnasiekildehæfte i Systimes serie om landets historie og samfundsforhold efter 1945. Indledningen giver et klart rids over Japans nyere politiske historie. Kilderne belyser først ledernes og befolkningens holdning i 1945, reformerne under den amerikanske besættelse som forudsætninger for 1960ernes vækst samt Japans tilknytning til USA under den kolde krig. Andre kilder fokuserer på den økonomiske vækst, studenteruroen, skoleforhold og familielivet. Hertil en række arbejdsspørgsmål, ordliste, register, relevante fotos og figurer mv.

Indledning og kildeudvalget er kompetent arbejde. Vægten ligger på den (udenrigs)politiske historie 1945-60. Mens kilderne om den sociale og kulturelle udvikling må suppleres med andre tekster for at give forståelse for de særlige japanske livsværdier.

Arne Larsen
Århus Seminarium